

**MANAGEMENT ANTI-MITĂ
PRIVIND PARTENERII ORGANIZAȚIEI
COD: PS 02 - SMAM 2.0**

Aprobat

Director general

Data aprobarii procedurii: 05.04.2023

Intocmit: RMI	Data reviziei :
Semnatura:	

Note:

1. Acest document conține informații și date care sunt proprietatea organizației.
2. Prezenta Procedură este destinată utilizării exclusiv pentru propriile cerințe.
3. Utilizarea integrală sau parțială a acestei Proceduri în orice scop sau activitate, sau reproducerea parțială/integrală în orice publicație și prin orice procedeu (electronic, mecanic, fotocopiere, etc) este interzisă fără acordul scris al PROPRIETARULUI.

1. Scop și domeniu de aplicare

Prezenta procedură stabilește metodele și responsabilitățile **privind managementul anti-mită în relație cu partenerii de afaceri și alți terți implicați**

2. Definiții, prescurtări, simboluri

Definițiile și abrevierile utilizate în prezenta procedură sunt cele prezentate în cap. 3 ”Termeni și definiții” al SR ISO 37001:2017 Sisteme de management anti-mită Cerințe cu ghid de utilizare.

3. Documente de referință

SR ISO 37001:2017 Sisteme de management anti-mită Cerințe cu ghid de utilizare.

4. PROCEDURA

4.1. Generalități

În funcție de nivelul de influență pe care organizația o exercită asupra partenerilor săi, clienți sau furnizori, prezenți sau viitori, sunt utilizate proceduri specifice pentru gestionarea riscului de mituire.

Procedura descrie situațiile în care sistemul de management anti-mită este aplicabil partenerilor de afaceri.

4.2. Fluxul procedurii

Procese gestionate de prezenta procedură:

denumire	referință
Roluri organizaționale, responsabilități și autorități	5.3
Investigații preventive rezonabile	8.2, A.8.1, A.10
Conștientizare și instruire	7.3
Controale nefinanciare	A.12
Implementarea controalelor anti-mită de către parteneri de afaceri și/sau organizații controlate	8.5, A.13
Organizații controlate	A.13.2
Relația cu partenerii de afaceri necontrolați	A.13.3
Gestionarea inadecvării controalelor anti-mită	8.8
Angajamente anti-mită	8.6, A.14
Cadouri, ospitalitate, donații și beneficii similare	8.7, A.15

Acțiunile aplicabile pot include, de exemplu, furnizarea instruirii, mentoratul sau realocarea partenerilor de afaceri sau angajarea sau contractarea acestora.

Roluri organizaționale, responsabilități și autorități (5.3)

Managementul de la cel mai înalt nivel își asumă responsabilitatea globală pentru implementarea și conformarea sistemului de management anti-mită, asigură că responsabilitățile și autoritățile pentru rolurile relevante sunt atribuite și comunicate în cadrul organizației și la toate nivelurile acesteia.

Personalul cu rol de decizie este responsabil cu impunerea aplicării și respectării cerințelor sistemului de management anti-mită în cadrul departamentului sau funcției lor.

Astfel, managementul de la cel mai înalt nivel și întreg personalului sunt responsabili pentru înțelegerea și conformarea cu cerințele sistemului de management anti-mită, precum și pentru aplicarea acestora, în funcție de rolul lor în cadrul organizației.

Investigații preventive rezonabile (8.2, A.8.1, A.10)

Standardul oferă definiția investigării preventive rezonabile ca fiind ”*proces prin care se evaluează în detaliu natura și amploarea riscului de mituire și prin care sunt ajutate organizațiile să ia deciziile referitoare la tranzacții, proiecte, activități specifice, parteneri de afaceri specifici și personal specific*”.

În textele utilizate internațional se regăsesc formulările ”*due diligence*” sau ”*diligence raisonnable*”

Scopul efectuării unei investigații preventive rezonabile asupra unor anumite tranzacții, proiecte, activități, parteneri de afaceri, este acela de a evalua în detaliu domeniul, scara și natura riscurilor de mituire mai mari decât cele considerate ca fiind scăzute, identificate ca parte a evaluării riscurilor organizației. De asemenea, această activitate servește ca un control suplimentar, focalizat, în cadrul prevenirii și identificării riscurilor de mituire și atenționează organizația în vederea luării deciziei de a amâna, a întrerupe sau a revizui acele tranzacții, proiecte sau parteneriate cu parteneri de afaceri.

În legătură cu **proiecte, tranzacții și activități**, factorii pe care organizația i-ar putea considera utili pentru evaluare, includ:

- structura natura și complexitatea (de exemplu vânzare directă sau indirectă, nivelul de discount, atribuire de contract și procedurile de licitație);
- modalitățile de finanțare și plată;
- domeniile în care se implică organizația și resursele disponibile;
- nivelul de control și vizibilitate;
- partenerii de afaceri și alți terți implicați (inclusiv persoane publice oficiale);
- legăturile între oricare din părțile menționate anterior și persoanele publice oficiale;
- competența și calificările părților implicate;
- reputația clientului;

- locația;
- rapoartele de pe piață și din presă.

În legătură cu **investigațiile preventive rezonabile posibile asupra partenerilor de afaceri:**

Factori care sunt considerați utili pentru evaluare în legătură cu un partener de afaceri includ:

- dacă partenerul de afaceri este o entitate de afaceri legitimă, după cum demonstrează indicatori cum ar fi documentele de înregistrare ale companiei, rezultatele financiare anuale, codul de identificare fiscală, listările de la bursă;
- dacă partenerul de afaceri deține calificările, experiența și resursele necesare pentru efectuarea activităților pentru care a fost contractat;
- dacă partenerul de afaceri are un sistem de management anti-mită și cât de amplu este acest sistem;
- dacă partenerul de afaceri este cunoscut pentru mituire, fraudă, lipsă de onestitate sau comportament similar incorect, sau dacă a fost investigat, condamnat, sancționat sau supus unei interdicții pentru mituire sau comportament infrațional similar;
- identitatea acționarilor (inclusiv proprietarul sau proprietarii finali) și a managementului de la cel mai înalt nivel ale partenerului de afaceri, și dacă:
 - au o reputație de mituire, fraudă, lipsă de onestitate sau comportament similar incorect;
 - au fost investigați, condamnați, sancționați sau supuși unei interdicții pentru mituire sau comportament infrațional similar;
 - au orice fel de legături directe sau indirecte cu clienții organizației sau cu o persoană publică oficială relevantă, care ar putea conduce la mituire (aceasta ar putea include persoane care nu sunt ele însele persoane publice oficiale, dar care ar putea avea relații directe sau indirecte cu persoane publice oficiale, candidați la funcții publice, etc.);
 - structura tranzacțiilor și aranjamentelor financiare;
- natura, tipul și amploarea investigațiilor preventive rezonabile realizate depind de factori cum ar fi capacitatea organizației de a obține informații suficiente, costul obținerii informațiilor și amploarea riscului de mituire posibil, indus de relație;
- procedurile de investigații preventive rezonabile implementate de către organizație cu privire la partenerii de afaceri sunt corelate cu nivelurile similare de risc de mituire (partenerii de afaceri cu risc de mituire ridicat care activează în locații sau piețe cu un risc de mituire ridicat sunt susceptibili să necesite un nivel semnificativ mai ridicat de investigații preventive rezonabile decât partenerii de afaceri cu risc de mituire mai scăzut și care activează în locații sau piețe cu risc de mituire scăzut);
- diferitele tipuri de parteneri de afaceri vor solicita diferite niveluri de investigații preventive rezonabile:

- din punct de vedere al posibilei răspunderi juridice și financiare a organizației, partenerii de afaceri prezintă un risc mai mare de mituire pentru organizație atunci când acționează în numele organizației sau în beneficiul acesteia decât atunci când furnizează organizației produse sau servicii. Un agent de vânzări care sprijină organizația pentru obținerea unui contract i-ar putea oferi mită unui manager al clientului organizației pentru a ajuta organizația să câștige contractul, iar rezultatul ar fi ca organizația să fie responsabilă pentru comportamentul corupt al agentului. Prin urmare, investigațiile preventive rezonabile care îl vizează pe agent sunt susceptibile să fie cât mai cuprinzătoare posibil. Pe de altă parte, un furnizor care vinde echipamente sau materiale organizației și care nu are legături cu clienții organizației sau cu persoane publice oficiale relevante pentru activitățile organizației este mai puțin probabil să ofere mită în numele organizației sau în beneficiul acesteia, și în consecință, nivelul de investigații preventive rezonabile asupra furnizorului este mai scăzut;
- nivelul de influență pe care îl are organizația asupra partenerilor de afaceri influențează, de asemenea, capacitatea acesteia de a obține informații direct de la aceștia ca parte a investigațiilor preventive rezonabile. Organizația solicită agenților săi și partenerilor săi să furnizeze informații detaliate despre ei înșiși, ca parte a investigațiilor preventive rezonabile, înainte ca organizația să se angajeze într-o colaborare cu ei, având în vedere că organizația are posibilitatea să aleagă cu cine să realizeze contracte în această situație. Organizația poate solicita unui client să furnizeze informații despre el însuși sau să completeze chestionare pentru investigații preventive rezonabile. Acest lucru este necesar deoarece organizația nu are suficientă influență asupra clientului pentru a putea să facă asta (de exemplu atunci când organizația este implicată într-o licitație competitivă pentru a furniza servicii pentru client);
- investigațiile preventive rezonabile efectuate de organizație asupra partenerilor săi de afaceri includ:
 - un chestionar transmis partenerului de afaceri, în care i se cere să răspundă la întrebările specifice;
 - o căutare web despre partenerul de afaceri, acționarii săi și managementul de la cel mai înalt nivel, pentru a identifica orice informație legată de mituire;
 - studierea resurselor guvernamentale, juridice și internaționale adecvate, pentru a obține informații relevante;
 - verificarea listelor publice care cuprind informații despre organizațiile care au restricții sau interdicții la încheierea de contracte cu entități publice sau guvernamentale deținute de guverne naționale sau locale sau instituții multilaterale, cum ar fi Banca Mondială;
 - solicitări de informații de la alte părți relevante despre comportamentul etic al partenerului de afaceri;
 - desemnarea altor persoane sau organizații cu expertiză relevantă să asiste la investigațiile preventive rezonabile;

	MANAGEMENT ANTI-MITĂ PRIVIND PARTENERII ORGANIZAȚIEI	Cod: SMAM 2
		Editia: 2023
		Revizia: 0
		Exemplar: 1
		Pagina 6/16

- partenerului de afaceri îi poate fi solicitat să răspundă la întrebări mai detaliate în funcție de rezultatele investigațiilor preventive rezonabile inițiale (de exemplu, să explice toate informațiile ce-i sunt defavorabile).

La nivelul organizației se apreciază că investigațiile preventive rezonabile nu reprezintă un instrument perfect. Absența unor informații negative nu înseamnă neapărat că partenerul de afaceri nu prezintă niciun risc de mituire. Informațiile negative nu înseamnă neapărat că partenerul de afaceri prezintă un risc de mituire. Cu toate acestea, este necesar ca rezultatele să fie evaluate cu atenție de către organizație, pe baza unei judecăți raționale în funcție de faptele disponibile. Intenția generală este ca organizația să solicite informații rezonabile și proporționale despre partenerul de afaceri, ținând cont de activitățile pe care acesta le-ar întreprinde și de riscul de mituire inerent în aceste activități, astfel încât să ajungă la o concluzie rezonabilă cu privire la nivelul riscului de mituire la care este expusă organizația dacă va lucra cu partenerul de afaceri.

Conștientizare și instruire

Luând în considerare riscurile de mituire identificate, organizația aplică proceduri care tratează conștientizarea și instruirea anti-mită a partenerilor de afaceri care acționează în numele său sau în interesul său și care ar putea să reprezinte pentru organizație un risc de mituire mai mare decât cel considerat ca fiind scăzut. Prin aceste proceduri se identifică partenerii de afaceri pentru care este necesară o astfel de conștientizare și instruire, conținutul acestora și mijloacele prin care trebuie asigurată instruirea.

Organizația păstrează informații documentate referitoare la procedurile de instruire, conținutul instruirii, precum și data și participanții la instruire.

Cerințele de conștientizare și instruire pentru partenerii de afaceri sunt comunicate prin cerințe contractuale sau similare și implementate de către organizație, partenerul de afaceri sau alte părți numite în acest scop.

Formatul și amploarea instruirii depind de mărimea organizației și de riscurile de mituire cărora le este expusă. Instruirea este efectuată ca un modul online sau prin participare directă (sesiuni colective, *workshopuri*, discuții la mese rotunde între personalul relevant, sesiuni individuale).

Instruirea prin participare directă este efectuată pentru angajați (indiferent de poziția sau ierarhia în cadrul organizației) și parteneri de afaceri care sunt implicați în operațiuni și procese cu risc de mituire mai mare decât cel considerat ca fiind scăzut.

Persoanei căreia i-a fost atribuită funcția de conformare anti-mită îi este furnizată instruirea necesară, astfel încât persoana să îndeplinească funcția de conformare anti-mită în mod adecvat.

De la caz la caz, instruirea anti-mită poate fi de sine stătătoare sau poate fi o parte a instruirii globale a organizației pentru conformare și etică sau a programului de integrare.

Cerințele de conștientizare și instruire pentru partenerii de afaceri identificați sunt aplicate în mod particular pe fondul unor provocări speciale deoarece angajații unor astfel de parteneri de afaceri nu lucrează, de obicei, direct pentru organizație, iar organizația nu va avea de regulă acces direct la acești

angajați în scopul instruirii lor. Pe acest fond, instruirea efectivă a angajaților care lucrează pentru partenerii de afaceri va fi efectuată de partenerii de afaceri sau alte părți selectate în acest scop. Este important ca angajații care lucrează pentru partenerii de afaceri care ar putea prezenta pentru organizație un risc de mituire mai mare decât cel considerat ca fiind scăzut, să fie conștienți de aceste aspecte și să beneficieze de o instruire adecvată cu scopul diminuării riscului. Organizația identifică, cel puțin, partenerii de afaceri ai căror angajați vor beneficia de instruire anti-mită, care este conținutul minim al acestei instruirii și cum este efectuată instruirea. Instruirea poate fi furnizată de partenerul de afaceri, de alte părți desemnate sau, dacă organizația alege așa, chiar de către organizație. Organizația poate comunica aceste obligații partenerilor săi de afaceri în diferite moduri, inclusiv ca parte a aranjamentelor contractuale.

Controale nefinanciare

Pentru gestionarea riscului de mituire referitor la domenii ca: aprovizionare, activități operaționale, vânzări, activități comerciale, resurse umane, activități legale și reglementate, organizația a implementat controale nefinanciare.

La nivelul organizației se consideră că orice tranzacție, activitate sau relație particulară poate fi supusă controalelor financiare, precum și controalelor nefinanciare.

Măsurile care țin sub control procese din domeniul non financiar formează un subsistem de management și procese implementate de către organizație pentru a se asigura că sunt gestionate în mod corespunzător aspectele legate de achiziții, activități operaționale, comerciale și alte aspecte nefinanciare ale activităților proprii. Măsurile de control controalele legate de achiziții, activități operaționale, comerciale și altele din domeniul nefinanciar implementate de organizație pentru diminuarea riscului de mituire includ:

- utilizarea acelor contractanți, subcontractanți, furnizori și consultanți aprobați care au fost supuși unui proces de precalificare, prin care este evaluată probabilitatea participării lor la mituire; acest proces este posibil să includă investigații preventive rezonabile;
- evaluarea:
 - necesității și legitimității serviciilor care urmează să fie furnizate organizației de către un partener de afaceri (cu excepția clienților);
 - realizării corecte a serviciilor;
 - dacă toate sumele care vor fi plătite partenerului de afaceri sunt rezonabile și proporționale cu serviciile respective. Acest aspect este important pentru evitarea riscului ca partenerul de afaceri să folosească o parte din această sumă primită de la organizație pentru a oferi mită în numele sau în beneficiul organizației. De exemplu, dacă un agent de vânzări a fost desemnat de către organizație să ajute în procesul de vânzare și urmează să primească un comision sau un onorariu de succes în urma câștigării contractului de către organizație, este necesar ca organizația să fie convinsă în mod rezonabil că acel comision este rezonabil și proporțional cu serviciile legitime furnizate în mod real de către agent, luând în considerare riscul pe care agentul și-l asumă în cazul necâștigării contractului. Dacă se plătește un comision sau un onorariu

	MANAGEMENT ANTI-MITĂ PRIVIND PARTENERII ORGANIZAȚIEI	Cod: SMAM 2
		Editia: 2023
		Revizia: 0
		Exemplar: 1
		Pagina 8/16

de succes disproporționat de mare, există un risc crescut ca o parte din acesta să fie utilizat în mod necorespunzător de către agent pentru a convinge o persoană publică oficială sau un angajat al clientului organizației să atribuie contractul organizației. Organizația le poate solicita, de asemenea, partenerilor săi de afaceri să prezinte o documentație care să demonstreze că serviciile au fost furnizate;

- atribuirea contractelor, atunci când este posibil și rezonabil, doar după derularea unui proces corect de licitație competitivă și, atunci când este cazul, transparent, între cel puțin trei competitori;
- solicitarea ca cel puțin două persoane să evalueze dosarele de licitație și să aprobe atribuirea unui contract;
- separarea sarcinilor, astfel încât personalul care aprobă atribuirea unui contract să fie diferit de cel care solicită plasarea contractului și să fie dintr-un departament sau funcție diferită de cel/cea care gestionează contractului sau aprobă activitățile derulate prin contract;
- solicitarea semnăturilor a cel puțin două persoane pe contracte și pe documentele care modifică termenii unui contract sau prin care se aprobă activitățile realizate și produsele furnizate prin contract;
- alocarea unui nivel ridicat de supraveghere din partea managementului asupra tranzacțiilor cu risc potențial ridicat;
- protejarea integrității dosarelor de licitație și a altor informații sensibile referitoare la preț prin permiterea accesului doar pentru persoanele relevante;
- furnizarea unor instrumente și formulare adecvate pentru a ajuta personalul (de exemplu ghiduri practice, liste cu ce trebuie făcut și ce nu, ierarhie de aprobare, liste de verificare, formulare, fluxul de lucru în sistemul informatic).

Angajați sau lucrători temporari

În cazul în care sunt furnizați organizației angajați sau lucrători temporari de către o agenție de forță de muncă sau de un alt partener de afaceri se determină dacă riscul de mituire pe care îl prezintă acești angajați sau lucrători temporari este gestionat în mod adecvat, cu tratarea acestor persoane în același mod ca și pe propriul personal, în materie de instruire și de control sau dacă se impun controale adecvate pentru partenerul de afaceri care furnizează angajații sau lucrătorii temporari.

Implementarea controalelor anti-mită de către parteneri de afaceri și/sau organizații controlate (8.5, A.13)

O organizație exercită un control asupra altei organizații dacă ea controlează direct sau indirect managementul organizației.

Se face distincția între acele organizații controlate de organizație și cele care nu sunt controlate. Organizația deține controlul asupra unei alte organizații atunci când controlează direct sau indirect

managementul organizației. Această situație poate să apară atunci când organizația poate avea control asupra unei filiale, unei asociații în participațiune sau unui consorțiu prin număr majoritar de voturi în comitetul de coordonare sau prin deținerea majorității acțiunilor. Se notează aici că organizația nu are control asupra unei alte organizații dacă doar alocă un volumul mare de muncă acelei organizații.

Motivul implementării acestei măsuri este acela că atât organizațiile controlate, cât și partenerii de afaceri pot reprezenta un risc de mituire pentru organizație. Tipurile de risc de mituire pe care organizația își propune să le evite în aceste situații sunt, de exemplu:

- o structură subsidiară a organizației oferă mită, și ca rezultat organizația poate fi răspunzătoare juridic;
- un partener oferă mită pentru a obține un contract pentru o asociere în care participă și organizația;
- un manager de achiziții al unui client solicită mită organizației în schimbul atribuirii unui contract;
- un client al organizației solicită organizației desemnarea unui subcontractant anume sau furnizor, în circumstanțe în care un manager al clientului sau o persoană publică oficială poate beneficia personal din această atribuire;
- un agent de vânzări al organizației dă mită unui manager al clientului organizației, în numele organizației;
- un furnizor sau un subcontractant al organizației dă mită managerului de achiziții al organizației în schimbul atribuirii unui contract.

Organizații controlate: (A.13.2)

Organizația solicită ca orice altă organizație pe care o controlează să implementeze controale anti-mită rezonabile și proporționate. Acest lucru se realizează fie prin

- implementarea, de către organizația controlată, a aceluiași sistem de management anti-mită ca și organizația însăși, fie prin
- implementarea de către organizația controlată a propriilor controale anti-mită specifice. Aceste controale vor fi rezonabile și proporționale cu riscurile de mituire cărora le este supusă organizația controlată, ținând cont și de evaluarea riscului de mituire efectuată.

În relația cu partenerii de afaceri necontrolați de organizație, pentru care evaluarea riscului de mituire sau investigațiile preventive rezonabile au identificat un risc de mituire mai mare decât cel considerat ca fiind scăzut și atunci când controalele anti-mită implementate de partenerii de afaceri ar ajuta la diminuarea riscului de mituire relevant, procedurile organizației prevăd: (A.13.3)

- se determină dacă partenerul de afaceri a implementat controale anti-mită care gestionează riscul de mituire relevant;
- atunci când un partener de afaceri nu a implementat controale anti-mită sau nu este posibilă

verificarea implementării lor:

- dacă este posibil, se solicită partenerului de afaceri să implementeze controale anti-mită în legătură cu tranzacția, proiectul sau activitatea relevantă; sau
- dacă nu este posibil ca organizația să ceară partenerului de afaceri să implementeze controale anti-mită, acest aspect este un factor luat în considerare la evaluarea riscului de mituire în relația cu partenerul de afaceri (și a modului în care organizația gestionează astfel de riscuri).

Pentru ca prezenta procedură să reflecte caracterul rezonabil și proporționalitatea, în ceea ce privește partenerii de afaceri care nu sunt controlați de către organizație, nu este necesar ca organizația să ia măsurile menționate anterior, de a solicita partenerului de afaceri să implementeze controale anti-mită, în următoarele situații:

- atunci când partenerul de afaceri nu prezintă risc de mituire sau riscul este scăzut; sau
- atunci când partenerul de afaceri prezintă un risc de mituire mai mare decât cel considerat ca fiind scăzut, dar controalele care ar putea fi implementate de partenerul de afaceri nu ar ajuta la diminuarea riscului relevant (nu ar avea rost să se insiste ca partenerul de afaceri să implementeze controale care nu ar fi de folos; în această situație, organizația ține cont de acest lucru în evaluarea riscurilor, cu scopul de a informa despre decizia referitoare la cum și dacă se continuă relația).

Dacă în urma derulării procesului de evaluare a riscului de mituire sau a investigațiilor preventive rezonabile rezultă că partenerul de afaceri necontrolat prezintă un risc de mituire mai mare decât cel considerat ca fiind scăzut, iar măsurile care țin sub control procesele anti-mită implementate de partenerul de afaceri ar ajuta la diminuarea riscului de mituire, atunci organizația derulează următoarele etape:

- Organizația determină dacă partenerul de afaceri are implementate controale anti-mită adecvate pentru gestionarea riscului de mituire relevant. Organizația face această determinare după efectuarea unei investigații preventive rezonabile corespunzătoare. Organizația verifică dacă aceste controale gestionează riscul de mituire relevant pentru tranzacția dintre organizație și partenerul de afaceri. Nu este necesar ca organizația să verifice dacă partenerul de afaceri are implementate controale și asupra altor riscuri de mituire ale acestuia. Este de menționat că atât amploarea controalelor, cât și etapele pe care organizația este necesar să le urmeze pentru a verifica aceste controale sunt rezonabile și proporționale cu riscul de mituire relevant. Organizația determină, în măsura în care este rezonabil posibil, că partenerul de afaceri are implementate controale adecvate.
- Dacă organizația identifică faptul că partenerul de afaceri nu are implementate controale adecvate anti-mită pentru gestionarea riscurilor de mituire relevante, sau dacă nu are posibilitatea să verifice dacă aceste controale sunt implementate, organizația întreprinde următoarele etape suplimentare:
 - dacă este posibil, organizația îi solicită partenerului de afaceri să implementeze controale anti-mită în legătură cu tranzacțiile, proiectele sau activitățile relevante;

	MANAGEMENT ANTI-MITĂ PRIVIND PARTENERII ORGANIZAȚIEI	Cod: SMAM 2
		Editia: 2023
		Revizia: 0
		Exemplar: 1
		Pagina 11/16

- dacă nu este posibil să solicite partenerului de afaceri să implementeze controale anti-mită, organizația va lua în considerare acest aspect atunci când evaluează riscurile anti-mită prezentate de partenerul de afaceri și modalitatea în care organizația gestionează aceste riscuri. Aceasta nu înseamnă că organizația nu poate continua colaborarea sau tranzacția. Cu toate acestea, organizația ia în considerare, ca parte a evaluării riscurilor de mituire, posibilitatea ca partenerul de afaceri să fie implicat în acțiuni de mituire, ia în considerare absența acestor controale în evaluarea riscului global de mituire. Dacă organizația consideră că riscurile de mituire reprezentate de partenerul de afaceri sunt inacceptabil de mari și nu pot fi diminuate prin alte mijloace (de exemplu, restructurarea tranzacției), atunci se aplică prevederile referitoare la

Gestionarea inadecvării controalelor anti-mită (8.8)

Atunci când investigațiile preventive rezonabile aplicate unei tranzacții, unui proiect, unei activități sau relații specifice cu un partener de afaceri stabilesc că riscurile de mituire nu pot fi gestionate prin controalele anti-mită existente iar organizația nu poate sau nu dorește să implementeze controale anti-mită suplimentare sau mai performante sau să întreprindă alte măsuri adecvate (cum ar fi modificarea naturii tranzacției, proiectului, activității sau relației), care să permită organizației să gestioneze riscurile de mituire relevante, se va proceda astfel:

- în cazul unei tranzacții, unui proiect, unei activități sau relații existente, se întreprind măsuri adecvate riscurilor de mituire și naturii tranzacției, proiectului, activității sau relației pentru a-i pune capăt, a o întrerupe, a o suspenda sau a se retrage din aceasta cât mai repede posibil;
- în cazul propunerii unei noi tranzacții, a unui nou proiect, a unei noi activități sau relații, va fi amânată sau se va renunța la continuarea relației.

În plus, dacă este sau nu posibil ca organizația să îi solicite unui partener de afaceri necontrolat să implementeze astfel de controale, depinde de anumite circumstanțe. De exemplu:

- va fi în mod normal posibil atunci când organizația are un grad semnificativ de influență asupra partenerului de afaceri. De exemplu, atunci când organizația desemnează un agent de vânzări să acționeze în numele său într-o tranzacție sau desemnează un subcontractant pentru un domeniu de activitate extins. În acest caz, organizația va face din implementarea controalelor anti-mită o condiție a desemnării;
- nu va fi în mod normal posibil atunci când organizația nu are un grad semnificativ de influență asupra partenerului de afaceri, de exemplu:
 - un client pentru un proiect;
 - un anumit subcontractant sau furnizor nominalizat de client;
 - un subcontractant sau un furnizor major a cărui putere de negociere este mult mai mare decât a organizației (de exemplu, atunci când organizația cumpără componente de la un furnizor major în condițiile standard ale furnizorului);
 - nu va fi în mod normal posibil atunci când partenerului de afaceri îi lipsesc resursele sau expertiza necesare implementării unor astfel de controale.

	MANAGEMENT ANTI-MITĂ	Cod: SMAM 2
	PRIVIND PARTENERII ORGANIZAȚIEI	Ediția: 2023
		Revizia: 0
		Exemplar: 1
		Pagina 12/16

Tipurile de controale solicitate de către organizație sunt adaptate circumstanțelor. Acestea sunt rezonabile și proporționale cu riscul de mituire și includ cel puțin riscurile relevante de mituire pentru domeniul acestora. În funcție de natura partenerului de afaceri și de natura riscului de mituire la care acesta este expus, organizația parcurge următoarele etape:

- dacă un partener de afaceri cu un domeniu de activitate mare și complex prezintă un risc de mituire ridicat, organizația îi solicită acestuia să aibă implementate controale echivalente cu cele descrise în standard, relevante pentru riscurile de mituire pe care le prezintă pentru organizație;
- în cazul unui partener de afaceri de dimensiune medie, care prezintă un risc mediu de mituire, organizația îi solicită acestuia să aibă implementate unele cerințe minime anti-mită în legătură cu tranzacția, de exemplu, politică anti-mită, instruire pentru angajații relevanți, un manager cu responsabilități de conformare în legătură cu tranzacția, controale ale plăților importante și o linie de raportare;
- în cazul unui partener de afaceri de mici dimensiuni, care are un domeniu de activitate foarte specific (de exemplu un agent sau un furnizor minor), organizația îi solicită instruirea angajaților relevanți și controale ale plăților importante, ale cadourilor și ospitalității.

Sunt aplicate controale numai în legătură cu tranzacția dintre organizație și partenerul de afaceri (chiar dacă în realitate partenerul de afaceri poate avea implementate controale în legătură cu întreaga sa afacere).

Totodată, organizația identifică riscurile cheie de mituire în legătură cu tranzacția și solicită, atât cât este posibil, ca partenerul de afaceri să implementeze controale rezonabile și proporționale cu aceste riscuri cheie de mituire.

Organizația impune aceste cerințe partenerilor de afaceri necontrolați ca o condiție pentru colaborarea cu partenerul de afaceri și/sau ca parte a contractului.

La nivelul organizației sunt parcurse etapele rezonabile pentru formarea convingerii că partenerul de afaceri se conformează (de exemplu, solicitând partenerului de afaceri punerea la dispoziție a unor copii ale documentelor relevante de politică). În cazurile de risc ridicat de mituire (de exemplu un agent de vânzări), organizația utilizează proceduri de monitorizare, raportare și/sau audit.

Pe fondul faptului că implementarea măsurilor care țin sub control procesele anti-mită poate fi de durată, organizația acordă partenerilor de afaceri timpul necesar pentru implementarea acestora. Organizația continuă colaborarea cu partenerul de afaceri în perioada de tranziție, dar absența unor astfel de măsuri este un factor în procesul de evaluare a riscurilor și în investigațiile preventive rezonabile întreprinse. Organizația ia în considerare solicitarea ca un drept de reziliere a contractului sau acordului dacă partenerul de afaceri nu implementează efectiv controalele solicitate în timp util.

Angajamente anti-mită (8.6, A.14)

Pentru partenerii de afaceri care reprezintă un risc de mituire mai mare decât cel considerat ca fiind scăzut, organizația a implementat proceduri care cer ca, în măsura în care este posibil:

- partenerii de afaceri să se angajeze să prevină mituirea inițiată de ei înșiși, în numele lor sau în beneficiul lor, în legătură cu tranzacția, proiectul, activitatea sau relația relevantă;
- organizația să fie în măsură să pună capăt relației cu partenerul de afaceri în eventualitatea identificării unui caz de mituire inițiată de el însuși, în numele sau în beneficiul partenerului de afaceri, în legătură cu tranzacția, proiectul, activitatea sau relația relevantă.

Atunci când nu este posibilă satisfacerea cerințelor de mai sus, acest aspect este un factor luat în considerare la evaluarea riscului de mituire al relației cu partenerul de afaceri și a modului în care organizația gestionează astfel de riscuri.

Riscul de mituire în legătură cu o tranzacție este considerat ca fiind **scăzut**:

- atunci când organizația achiziționează un număr mic de elemente cu o valoare scăzută;
- atunci când organizația face rezervare online pentru bilete de avion sau cazare, direct de la companii aeriene sau hoteluri;
- atunci când organizația furnizează bunuri sau servicii cu o valoare scăzută direct unui client (de exemplu alimente, bilete la film).

Pentru aceste situații, organizația nu întreprinde acțiuni pentru obținerea angajamentelor anti-mită de la furnizori sau clienți cu risc scăzut de mituire.

În cazul unui partener de afaceri care prezintă un risc de mituire **mai mare** decât cel considerat scăzut, organizația asigură obținerea, atunci când este posibil, de **angajamente anti-mită din partea partenerului de afaceri**.

- aceste angajamente sunt solicitate atunci când organizația are influență asupra partenerului de afaceri și poate insista să obțină aceste angajamente de la partenerul de afaceri. Există posibilitatea ca organizația să solicite aceste angajamente atunci când, de exemplu, organizația desemnează un agent de vânzări să acționeze în numele său într-o tranzacție sau desemnează un subcontractant cu un domeniu de activitate extins.
- dacă organizația nu are suficientă influență pentru a solicita astfel de angajamente atunci când tratează, de exemplu, cu clienți majori sau atunci când organizația cumpără componente de la un furnizor major, respectând termenii standard ai furnizorului.

În aceste situații, lipsa unor astfel de dispoziții nu înseamnă că proiectul sau relația nu ar trebui să continue, însă absența unui Angajament anti-mită este privită ca un factor relevant în evaluarea riscului de mituire și în investigațiile preventive rezonabile întreprinse.

Angajamentele sunt obținute în scris, ca un document de sine stătător sau parte a contractului între organizație și partenerul de afaceri, de la caz la caz.

Cadouri, ospitalitate, donații și beneficii similare (8.7, A.15)

	MANAGEMENT ANTI-MITĂ	Cod: SMAM 2
		Editia: 2023
		Revizia: 0
		Exemplar: 1
		Pagina 14/16
PRIVIND PARTENERII ORGANIZAȚIEI		

Organizația utilizează proceduri concepute pentru a preveni oferirea, punerea la dispoziție sau acceptarea de cadouri, ospitalitate, donații și beneficii similare, atunci când oferirea, punerea la dispoziție sau acceptarea este sau ar putea în mod rezonabil să fie percepută ca o faptă de mituire.

Organizația asumă că ospitalitatea, cadourile, donațiile și alte beneficii pot fi percepute de către o terță parte (de exemplu, concurent de afaceri, presă, procuror sau judecător) ca fiind în scopul unei fapte de mituire, chiar dacă nici cel care oferă, nici cel care primește, nu au avut astfel de intenții. Se consideră că un mecanism util de control este evitarea, pe cât posibil, a cadourilor, ospitalității, donațiilor și altor beneficii care ar putea fi percepute în mod rezonabil de către o terță parte ca fiind în scopul unei fapte de mituire.

Beneficiile menționate aici pot include, de exemplu:

- cadouri, divertisment și ospitalitate;
- donații politice sau caritabile;
- călătorii ale reprezentantului clientului sau ale persoanei publice oficiale;
- cheltuieli promoționale;
- sponsorizări;
- beneficii pentru comunitate;
- instruire;
- carduri de membru în diferite cluburi;
- favoruri personale;
- informații confidențiale și privilegiate.

În ceea ce privește cadourile și ospitalitatea, procedurile utilizate de către organizație vizează următoarele aspecte:

- controlul amplitudinii și frecvenței cadourilor și ospitalității prin:
 - interzicerea totală a cadourilor și ospitalității; sau
 - permițând cadouri și ospitalitate, dar limitându-le prin referire la factori ca:
 - buget maxim de cheltuieli (care poate varia în funcție de locație și tipul de cadou și ospitalitate);
 - frecvență (cadouri și ospitalitate relativ mici pot ajunge la o sumă mare dacă sunt oferite în mod repetat);
 - momentul (de exemplu, nu în timpul sau imediat înainte sau după negocieri de oferte);
 - caracterul rezonabil (luând în considerare locația, sectorul și poziția ierarhică sau vârsta celui care oferă sau primește);
 - identitatea destinatarului (de exemplu, cei care se află în poziția de a atribui contracte sau a aproba plăți, certificate sau autorizații);
 - reciprocitate (nicio persoană din organizație nu poate primi un cadou sau ospitalitate cu valoare mai mare decât valoarea pe care le este permis să o ofere);
 - contextul legal și reglementat (anumite locații și organizații pot avea interdicții sau controale în vigoare);

- solicitarea ca un manager relevant să aprobe în avans cadourile și ospitalitatea care depășesc o anumită valoare sau frecvență;
- solicitarea ca ospitalitatea și cadourile care depășesc o anumită valoare sau frecvență să fie oferite în mod deschis și să fie documentate în mod efectiv (într-un registru sau document contabil) și să fie supervizate.

În ceea ce privește donațiile politice sau caritabile, sponsorizările, cheltuielile promoționale și beneficiile pentru comunitate, procedurile implementate de către organizație vizează următoarele aspecte:

- interzicerea plăților care au scopul de a influența sau ar putea fi în mod rezonabil percepute ca modalitate de a influența o licitație sau altă decizie în favoarea organizației;
- efectuarea de investigații preventive rezonabile asupra unui partid politic, unei activități caritabile sau altui destinatar pentru a determina dacă este legitim și nu este folosit ca un canal pentru mituire (de exemplu, pot fi incluse aici căutările pe internet sau alte cercetări adecvate pentru a verifica dacă managerii partidului politic sau activității caritabile au o reputație de mituire sau alt comportament infracțional similar sau au legături cu proiectele sau clienții organizației);
- solicitarea ca un manager relevant să aprobe plățile;
- solicitarea ca informația despre plată să fie făcută publică;
- asigurarea că plata este permisă de legislația și reglementările aplicabile;
- evitarea contribuțiilor imediat înainte, în timpul sau imediat după negocieri contractuale.

În ceea ce privește călătoriile reprezentantului clientului sau ale persoanei publice oficiale, procedurile implementate de către organizație vizează următoarele aspecte:

- autorizarea doar a acelei plăți care este permisă de procedurile clientului sau organismului public și de legislația și reglementările aplicabile;
- autorizarea doar a deplasării care este necesară pentru îndeplinirea sarcinilor reprezentantului clientului sau persoanei publice oficiale (de exemplu, inspectarea procedurilor organizației referitoare la calitate în fabrica sa);
- solicitarea ca un manager relevant al organizației să aprobe plata;
- solicitarea, dacă este posibil, ca supervisorul persoanei publice oficiale sau angajatorul sau funcția de conformare anti-mită să fie notificată cu privire la călătorie și la ospitalitatea care urmează să fie furnizate;
- restricționarea plăților la cheltuielile necesare pentru transport, cazare și masă asociate direct cu un itinerariu de călătorie rezonabil;

	MANAGEMENT ANTI-MITĂ PRIVIND PARTENERII ORGANIZAȚIEI	Cod: SMAM 2
		Editia: 2023
		Revizia: 0
		Exemplar: 1
		Pagina 16/16

- limitarea divertismentului asociat la un nivel rezonabil, conform politicii organizației pentru cadouri și ospitalitate;
- interzicerea plăților cheltuielilor pentru membrii de familie sau prieteni;
- interzicerea plăților cheltuielilor pentru vacanță și activități recreative.

notă: persoană publică oficială este definită ca "persoană care exercită o funcție legislativă, administrativă sau judiciară, printr-o numire, alegere sau succesiune sau orice persoană care exercită o funcție publică, inclusiv pentru o agenție publică sau o întreprindere publică sau orice reprezentant sau agent al unei organizații publice naționale sau internaționale sau orice candidat la o funcție publică"